

FŐVÁROSI VÁLASZTÁSI
BIZOTTSÁG

1000188113685

ikt. szám: FPH071 /9 - 2 /2023

Jegyzőkönyv

Készült: a Fővárosi Választási Bizottság 2023. február 13-án 08.15 órai kezdettel, a Budapest V. kerület, Városház u. 9-11. szám alatti, 301. szobacsoport tárgyalójában megtartott üléséről.

Jelen vannak: dr. Temesi István elnök
dr. Orosz Mária elnökhelyettes
dr. Vértesy László

FVI munkatársai

Napirend

1. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros vonatkozó önkormányzati rendelete szerinti közterületi parkolóhelyeken az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében számolják fel a parkolóautomatákat?”

2. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros valamennyi kerületi önkormányzatának kötelező legyen minden évben, - a képviselő-testület által is elfogadott - tételes pénzügyi elszámolást - a helyben szokásos módokon - közzétenni arról, hogy az általuk üzemeltetett parkolóhelyeken milyen kiadások, költségek és bevételek keletkeztek?”

3. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Közgyűlésének 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete szerinti parkolóhelyeken a gépjármű üzemben tartója minden olyan esetben mentesüljön a pótdíj megfizetése alól, amikor a várakozási díjat megfizette, de az ellenőrzés időpontja és a várakozási díj felszámításának kezdő és végső időpontja (érvényességi idő kezdete és vége) között nem telt el még 15 perc?”

4. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros vonatkozó önkormányzati rendelete szerinti valamennyi parkolóhelyen, nyílt versenyben ún. „okos” parkolóhelykereső rendszereket hozzanak létre, amelyek alacsonyabb működési költségek mellett segítenek megtalálni a szabad parkolóhelyeket?”

5. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a 2022. február 24-e óta Oroszország által Ukrajna sérelmére elkövetett háborús agresszió miatt a Budapest ötödik kerületében található Szabadság téri szovjet emlékművet fekete lepellel takarják le, egészen az ukrán-orosz békeszerződés aláírásának napjáig?”

6. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a Fővárosi Közgyűlés hirdessen nyílt pályázatot a „Nemzeti- és Társadalmi Megbékélés” emlékművének megalkotására, amelyet aztán a Budapest ötödik kerületében található Szabadság téren állítanának fel?”

Elnök: Az ülést megnyitja, köszönti a jelenlévőket. Megállapítja, hogy a Fővárosi Választási Bizottság három tagja van jelen, így a Bizottság határozatképes. Javasolja a Fővárosi Választási Iroda napirendi javaslatának elfogadását.

(Szavazás)

A napirendi javaslatot a Bizottság egyhangúlag elfogadja.

1. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros vonatkozó önkormányzati rendelete szerinti közterületi parkolóhelyeken az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében számolják fel a parkolóautomatákat?”

FVI munkatársa: Előadja, hogy a kezdeményező 12 népszavazási kezdeményezést nyújtott be egyidejűleg a Fővárosi Választási Irodához. Elmondja, hogy ebből 6 kérdést a Fővárosi Választási Iroda vezetője határozattal elutasított és nem terjesztette azokat a Bizottság elé. Ezt követően ismerteti az 1. napirendhez tartozó ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Közgyűlésnek nincs hatásköre a kérdésben, de a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének sem.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság az

1/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY BUDAPEST FŐVÁROS VONATKOZÓ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE SZERINTI KÖZTERÜLETI PARKOLÓHELYEKEN AZ ÜZEMELTETÉSI KÖLTSÉGEK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN SZÁMOLJÁK FEL A PARKOLÓAUTOMATÁKAT?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

A Szervező a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést 2023. január 17. napján, személyesen eljárva nyújtotta be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal. A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

A helyi népszavazásra vonatkozó alapvető szabályt már az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése is rögzíti, amely szerint kizárólag a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet helyi népszavazást tartani, törvényben meghatározottak szerint.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

- a) a költségvetésről és zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának kimondásáról.

Az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséből következő további követelmény, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. Az Nsztv. 39. § (2) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szeméremszértlő vagy más módon megbotránkozató kifejezést.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése a hatálya alá tartozó eljárásokra – így a területi szintű helyi népszavazási kezdeményezés valamennyi eljárási szakaszára is – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét is alkalmazni rendeli, az Nsztv.-ben foglalt eltérésekkel.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést a fent ismertetett követelmények szerint vette vizsgálat alá.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a benyújtott aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló – a Magyar Közlönyben 2016. június 28-án kihirdetett (93. szám) és jelenleg is hatályos — 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza, ezért a Fővárosi Választási Bizottság álláspontja szerint a benyújtott aláírásgyűjtő ív megfelel az Nsztv. 36. §-ában foglalt jogszabályi előírásoknak.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Választási Bizottságnak a továbbiakban azt kellett vizsgálnia, hogy az ügy a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik-e, és a kérdés megfogalmazása egyértelmű-e.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Szervező fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdése a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelet módosítására irányul oly módon, hogy az kiegészülne az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében a közterületi parkolóhelyeken a parkolóautomaták felszámolására vonatkozó szabályokkal.

A Fővárosi Választási Bizottság rögzíti, hogy a parkolóautomaták elhelyezését és kötelező használatát nem a Fővárosi Önkormányzat rendelete, hanem magasabb szintű jogszabály – az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) – írja elő.

A Rendelet mellékletének 35.10. pont b) alpontja szerint ahol a rendelkezésre álló várakozóhelyek számához viszonyítva rendszeresen sok jármű kíván várakozni és a várakozások túlnyomó többsége rövid tartamú, a meghatározott időtartamot meghaladó várakozást kell megtiltani. Ez történhet várakozást ellenőrző óra, vagy jegykiadó automata működtetésének elrendelésével.

A Rendelet mellékletének 35.11. pontja szerint a 35.10. pont b) alpontjában említett esetben a várakozást ellenőrző órát minden várakozóhelyhez el kell helyezni, jegykiadó automaták elhelyezésénél biztosítani kell, hogy a parkolóhelyek legalább 80%-ától az automata 75 méteres gyaloglással elérhető legyen.

Szükségesnek tartja a Fővárosi Választási Bizottság arra is utalni, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (5) bekezdésében nem található olyan felhatalmazó rendelkezés, amely alapján a Fővárosi Közgyűlés a várakozási területek tekintetében a parkolóautomaták elhelyezését és kötelező használatát rendeletben szabályozhatná.

Figyelemmel arra, hogy az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat rendelete nem lehet ellentétes más jogszabállyal (jelen esetben a Rendelettel), ezért a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Szervező által a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdésben a döntés nem tartozik a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe.

A kérdés tárgya nem ütközik az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerinti tiltott tárgykörbe.

A Fővárosi Választási Bizottság a továbbiakban a népszavazási kérdés egyértelműségét vizsgálta a választópolgárok vonatkozásában.

A választópolgári egyértelműséggel összefüggésben a Fővárosi Választási Bizottság utal a Kúria – számos, eseti döntésében megjelenő, következetes – joggyakorlatára, mely szerint a népszavazási kérdéssel szemben követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni. Amennyiben a népszavazási kérdés pontosan nem értelmezhető, akkor a népszavazáshoz való jog tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet (Knk.IV.37.458/2015/3., Kvk.37.300/2012/2., Knk.IV.37.356/2015/2.).

A választópolgári egyértelműség lényegét a Kúria Knk.IV.37.457/2015/3. számú határozata foglalta össze akként, hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz.

A Fővárosi Választási Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a Szervező által megfogalmazott kérdésben a „Budapest Főváros vonatkozó önkormányzati rendelete szerinti közterületi parkolóhelyeken” szövegrész – a tárgyban rendelkező, irányadó önkormányzati rendelet megjelölése nélkül – az átlagosan tájékozott választópolgár számára nem értelmezhető, mivel a témában további elmélyülést, tudakozódást követel meg a konkrét jogszabály beazonosítása. A választópolgárnak a jogszabály egyértelmű azonosítása után el kellene végezni annak vizsgálatát is, hogy a „közterületi parkolóhely” fogalmát az önkormányzati rendelet meghatározza-e, és arra a rendelet hatálya kiterjed-e.

A Fővárosi Választási Bizottság véleménye szerint a fentiekben leírt vizsgálat elvégzése a speciális szakismerettel nem rendelkező, átlagos tájékozottságú választópolgártól nem várható el.

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben meghatározott feltételeknek, ezért – az Nsztv. 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 34. § (2) bekezdésén, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 40. § (1) bekezdésén, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

2. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros valamennyi kerületi önkormányzatának kötelező legyen minden évben, - a képviselő-testület által is elfogadott - tételes pénzügyi elszámolást - a helyben szokásos módokon - közzétenni arról, hogy az általuk üzemeltetett parkolóhelyeken milyen kiadások, költségek és bevételek keletkeztek?”

FVI munkatársa: Ismerteti az ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Közgyűlésnek nincs hatásköre a kérdésben, de a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének sem.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság a

2/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY BUDAPEST FŐVÁROS VALAMENNYI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖTELEZŐ LEGYEN MINDEN ÉVBEN, - A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÁLTAL IS ELFOGADOTT - TÉTELES PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁST - A HELYBEN SZOKÁSOS MÓDOKON - KÖZZÉTENNI ARRÓL, HOGY AZ ÁLTALUK ÜZEMELTETETT PARKOLÓHELYEKEN MILYEN KIADÁSOK, KÖLTSÉGEK ÉS BEVÉTELEK KELETKEZTEK?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

A Szervező a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést 2023. január 17. napján, személyesen eljárva nyújtotta be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal.

A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

A helyi népszavazásra vonatkozó alapvető szabályt már az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése is rögzíti, amely szerint kizárólag a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet helyi népszavazást tartani, törvényben meghatározottak szerint.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

- a) a költségvetésről és zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának kimondásáról.

Az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséből következő további követelmény, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. Az Nsztv. 39. § (2) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szemérem sértő vagy más módon megbotránkozató kifejezést.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése a hatálya alá tartozó eljárásokra – így a területi szintű helyi népszavazási kezdeményezés valamennyi eljárási szakaszára is – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét is alkalmazni rendeli, az Nsztv.-ben foglalt eltérésekkel.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést a fent ismertetett követelmények szerint vette vizsgálat alá.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a benyújtott aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló – a Magyar Közlönyben 2016. június 28-án kihirdetett (93. szám) és jelenleg is hatályos – 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza, ezért a Fővárosi Választási Bizottság álláspontja szerint a benyújtott aláírásgyűjtő ív megfelel az Nsztv. 36. §-ában foglalt jogszabályi előírásoknak.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Választási Bizottságnak a továbbiakban azt kellett vizsgálnia, hogy az ügy a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik-e és a kérdés megfogalmazása egyértelmű-e.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Szervező fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdése arra irányul, hogy a Fővárosi Közgyűlés alkosson rendeletet arról, hogy a fővárosi kerületi önkormányzatok az általuk üzemeltetett parkolóhelyek vonatkozásában kötelesek évente, a képviselőtestület által is elfogadott, tételes pénzügyi elszámolást – a helyben szokásos módokon – közzétenni a kiadások, a költségek és a bevételek alakulásáról.

A Fővárosi Választási Bizottság rögzíti, hogy a kérdést a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15/E. § (2) bekezdése részben már rendezte. A hivatkozott rendelkezés szerint a várakozási díjakból és pótdíjakból eredő bevételeket és azok felhasználását a helyi önkormányzatnak nyilván kell tartania. A nyilvántartást az önkormányzat honlapján közzé kell tenni. Az adatok közzétételéért, folyamatos hozzáférhetőségéért és hitelességéért az önkormányzat polgármestere felel. A közzététel elmulasztása esetén, továbbá ha a közzététel nem teljes vagy nem időszerű, külön jogszabály szerint a törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárása kezdeményezhető.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-a szerint az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. A jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.

A Fővárosi Választási Bizottság utal arra, hogy a Kúria erre vonatkozó gyakorlata szerint, mivel az önkormányzati rendelet az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében más jogszabállyal nem lehet ellentétes (Alaptörvény T) cikk), ezért a Jat. hivatkozott rendelkezése alapján az önkormányzati rendelet más jogszabály rendelkezését – főszabály szerint – a jogellenesség kockázata nélkül nem ismételheti meg.

A fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Szervező által a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdésben a döntés nem tartozik a Fővárosi Önkormányzat feladat-és hatáskörébe, mivel a kérdésben megfogalmazott tartalom egy részéről – azaz nyilvántartás közzétételéről a várakozási díjakból és pótdíjakból eredő bevételek és azok felhasználása tekintetében – már létezik jogszabályi rendelkezés.

A kérdés tárgya nem ütközik az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerinti tiltott tárgykörbe.

A Fővárosi Választási Bizottság a továbbiakban a népszavazási kérdés egyértelműségét vizsgálta egyrészt a választópolgárok, másrészt a jogalkotó vonatkozásában.

A választópolgári egyértelműség követelményével összefüggésben a Fővárosi Választási Bizottság utal a Kúria – számos, eseti döntésében megjelenő, következetes – joggyakorlatára, mely szerint a népszavazási kérdéssel szemben követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni. Amennyiben a népszavazási kérdés pontosan nem értelmezhető, akkor a népszavazáshoz való jog tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet (Knk.IV.37.458/2015/3., Kvk.37.300/2012/2., Knk.IV.37.356/2015/2.).

A választópolgári egyértelműség lényegét a Kúria Knk.IV.37.457/2015/3. számú határozata foglalta össze akként, hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz.

A választópolgári egyértelműségen túl ugyanilyen jelentőséggel bír a jogalkotói egyértelműség, amely követelményből fakad, hogy a jogalkotó el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, ha igen mely körben (Knk.IV.37.338/2015/3.).

A Fővárosi Választási Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a Szervező által megfogalmazott kérdésben a „tétéles pénzügyi elszámolás” szövegrész értelmezése mind az átlagosan tájékozott választópolgár, mind pedig a jogalkotó számára nehézségbe ütközik, mivel nem egyértelmű, hogy a pénzügyi elszámolást milyen csoportosítás szerint (közterületek szerinti bontásban, vagy egyes parkolóhelyenként) kellene elkészíteni, de az is elképzelhető, hogy a kerületi önkormányzat által üzemeltetett összes parkolóhelyre vonatkozóan egy összesített adat kerülne az elszámolásban rögzítésre.

A Szervező által feltett kérdésben a közzététel tekintetében a „helyben szokásos módokon” kifejezés szerepel, amely követelmény a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényből (a továbbiakban: Mötv.) ismert fogalom. Az Mötv. 51. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott - módon kell kihirdetni, továbbá azt a saját honlappal rendelkező önkormányzatnak a honlapján is közzé kell tenni.

Az Mötv. 113. §-a előírja, hogy a helyi önkormányzatok költségvetési, a költségvetés teljesítési és szakmai tevékenység bemutatására, értékelésére vonatkozó adatoknak jogszabályban meghatározott körét a jegyző legalább évente a helyben szokásos módon közzéteszi.

A Fővárosi Választási Bizottság álláspontja szerint a népszavazási kérdés az elszámolás közzétételének módja tekintetében a jogalkotó számára egyértelmű, azonban a választópolgártól nem várható el, hogy pontosan ismerje az egyes közzétételi módokat (honlap, hivatalos lap, helyben szokásos mód).

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben meghatározott feltételeknek, ezért – az Nsztv. 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 34. § (2) bekezdésén, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 40. § (1) bekezdésén, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

3. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Közgyűlésének 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete szerinti parkolóhelyeken a gépjármű üzemben tartója minden olyan esetben mentesüljön a pótdíj megfizetése alól, amikor a várakozási díjat megfizette, de az ellenőrzés időpontja és a várakozási díj felszámításának kezdő és végső időpontja (érvényességi idő kezdete és vége) között nem telt el még 15 perc?”

FVI munkatársa: Ismerteti az ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy bár a Fővárosi Közgyűlés hatásköre megállapítható a kérdésben, de a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság a

3/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY BUDAPEST FŐVÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK 30/2010. (VI. 4.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE SZERINTI PARKOLÓHELYEKEN A GÉPJÁRMŰ ÜZEMBEN TARTÓJA MINDEN OLYAN ESETBEN MENTESÜLJÖN A PÓTDÍJ MEGFIZETÉSE ALÓL, AMIKOR A VÁRAKOZÁSI DÍJAT MEGFIZETTE, DE AZ ELLENŐRZÉS IDŐPONTJA ÉS A VÁRAKOZÁSI DÍJ FELSZÁMÍTÁSÁNAK KEZDŐ ÉS VÉGSŐ IDŐPONTJA (ÉRVÉNYESSÉGI IDŐ KEZDETE ÉS VÉGE) KÖZÖTT NEM TELT EL MÉG 15 PERC?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

A Szervező 2023. január 17. napján, személyesen eljárva, fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal.

A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést az Nsztv.-ben foglaltak szerint megvizsgálta. A benyújtott aláírásgyűjtő ív Nsztv. 41. § (2) bekezdése szerinti vizsgálata körében a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésre vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése alapján a választási bizottság a helyi népszavazási kérdést akkor a kérdést akkor hitelesíti, ha az az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. Ezek a követelmények: a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ügy [Nsztv. 32. § (1) bekezdés], a törvényben meghatározott tiltott tárgykörökkel való ütközés hiánya [Nsztv. 32. § (2) bekezdés], a kérdésnek a választópolgárok, valamint a döntéshozó irányába is fennálló egyértelműsége [Nsztv. 39. § (1) bekezdés], továbbá az, hogy a kérdés ne tartalmazzon szeméremsértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést [Nsztv. 39. § (2) bekezdés]. A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott kérdést ezeknek a követelményeknek a tükrében vizsgálta.

A Fővárosi Választási Bizottság elsőként a döntéshozó szerv hatáskörét vizsgálta. Budapest Főváros Közgyűlése a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: parkolási rendelet) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján alkotta meg. A felhatalmazó rendelkezés alapján – a főváros területére kiterjedő hatállyal – a fővárosi közgyűlés jogosult arra, hogy a fővárosi parkolás feltételrendszerének kialakítását rendeletben szabályozza. A törvény alapján a felhatalmazás egyes konkrét, a parkolással összefüggő kérdések rendezésére – az egyes díjköteles várakozási területek, valamint azok kategória-beosztásának, várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakok, a fizetendő várakozási díj mértékének, a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamának, továbbá a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körének, a kedvezményes várakozási díj mértékének meghatározására – terjed ki.

A benyújtott népszavazási kérdés a várakozási díjjal összefüggő, jelenleg is szabályozott ún. türelmi időszak megváltoztatására irányul, amelyet a parkolási rendelet 48. § (3) bekezdése jelenleg is szabályoz. A népszavazás eredményeként szükséges döntés nem ütközik más jogszabályi kötelezettségbe, a fővárosi önkormányzat a törvényben kapott felhatalmazás keretei között módosíthatja az érintett rendelkezést. Fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Fővárosi Önkormányzat Közgyűlésének van döntési hatásköre.

A kérdés tárgya nem ütközik az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerinti tiltott tárgykörbe.

A Fővárosi Választási Bizottság a hatáskör vizsgálatán túl a kérdés egyértelműségét is vizsgálta. A Kúria gyakorlata alapján [pl. a Kúria Knk.IV.38.143/2015/6. számú végzése] a kérdéssel szemben követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni.

A népszavazási kérdés a parkolási rendelet 48. § (3) bekezdés a) pontjának szövegét ismétli meg részlegesen, a Szervező által megváltoztatni kívánt tartalommal (a pótdíj megfizetése alóli mentesülés időtartamának meghosszabbítása tizenöt perc időtartamra).

A benyújtott kérdés a megváltoztatni kívánt rendelkezést kiemeli a rendelkezés egészének szövegéből. A parkolási rendelet 48. § (3) bekezdése szerint a gépjármű üzemeltetője mentesül a külön jogszabályban meghatározott egyórás várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha egy két konjunktív elemből álló feltételrendszernek megfelel. Az első elem két diszjunktív esetben teljesül: a gépjármű üzemeltetője vagy a várakozási díjat e rendelet szabályai szerint megfizette, de az ellenőrzés időpontja és a várakozási díj felszámítása kezdő időpontja között nem telt el a rendeletben meghatározottnál hosszabb – parkolójeggyel történő vagy mobiltelefonos parkolásdíj-fizetés esetén eltérő hosszúságú, öt, illetve tíz perc – idő, vagy a várakozás megkezdésekor a mozgásában korlátozott személy eredeti és érvényes parkolási igazolványát a gépjármű első szélvédője mögött elhelyezte, de előlapja az érvényesség és a jogosultság ellenőrzése céljából nem teljes egészében látható, vagy azt hátlappal felfelé helyezte el. A második elem az, hogy a feltételek valamelyikének teljesülése esetén a parkolásüzemeltető ügyfélszolgálati irodájában az eredeti parkolójegy, a mobiltelefonos parkolási díjfizetés megtörténtét igazolható sikeres ügyfélrendelkezés visszaigazolás, vagy az ellenőrzéskor regisztrált mozgásában korlátozott személy eredeti parkolási igazolványának a bemutatásával igazolta.

A rendelkezés jelenlegi szövege szerint tehát a mentesülés egyórás várakozási díj és pótdíj megfizetése alóli mentesülés, amelyhez nem elégséges a 48. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel teljesülése, hanem a 48. § (3) bekezdés záró szövegrésze szerinti igazolás is szükséges. Ezen felül a jelenleg hatályos szabályozás az ellenőrzés időpontját csak a várakozási díj felszámításának kezdő időpontjához igazítja, annak végső időpontját nem említi.

A választópolgári egyértelműség lényegét a Kúria a Knk.IV.37.457/2015/3. számú határozatában úgy foglalta össze: „nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz”. A népszavazási kérdés többszörösen összetett mondat, amelynek egyes tagjai között nem egyértelmű nyelvtani kapcsolat áll fenn. A szervező által benyújtott kérdésben szereplő három elkülönülő időpont közötti viszonyrendszer megállapítása a kérdés megszővegezése alapján nehézkes. Nem egyértelmű, hogy a benyújtott kérdésben meghatározott tizenöt perces időszak melyik időpontok közötti időtávot jelöli meg. Nem értelmezhető, hogy az ellenőrzés időpontja és a várakozási díj felszámításának két időpontja közül melyik kapcsolódik egymáshoz, illetve, hogy a várakozási díj felszámításának két időpontja közötti időszakra értendő-e a tizenöt perces időtartam. Ezek figyelembevételével a kérdésre egyértelmű válasz nem adható.

A Kúria gyakorlata alapján [Knk.VII.37.411/2017/3. számú végzés] a kérdés nem felel meg a kérdésegyértelműség követelményének, ha bár látszólag egyszerűen megfogalmazott, mégis magyarázatra szorul. A parkolási rendelet rendelkezései szükségszerűen használnak szaktudást igénylő nyelvezetet. A Fővárosi Választási Bizottság feladata azonban annak mérlegelése, hogy a kérdés értelmezhető-e egy átlagos, külön szaktudással nem rendelkező választópolgár számára, és ez a választópolgár tud-e felelős, megalapozott döntést hozni a népszavazás során. A benyújtott kérdésben szereplő kifejezések, mint a gépjármű üzemeltetője, illetve a várakozási díj megfizetésének kezdő vagy végső időpontja – különösen, ha a választópolgár gépjárművet nem használ, és a rendszeresen nem parkol a fővárosban – nem szükségszerűen egyértelműek a választópolgár számára. Az üzemeltető fogalma a jogszabályban meghatározott jogi szakkifejezés, amelyet a választópolgár nem feltétlenül ismer. Jelen esetben a kérdés értelmezése a parkolási rendelet rendelkezései ismeretében sem egyértelmű, mivel – bár annak technikai nyelvezetét használja – nem egyértelműen állapítható meg a népszavazási kérdésnek a rendelkezés egészéhez való viszonya.

Ugyan önmagában sem a kérdés nehézkes nyelvtani szerkezete, sem szakkifejezések használata nem eredményezi az egyértelműségi követelmény sérelmét, a kérdésnek a választópolgár számára érthetőnek és értelmezhetőnek kell lennie olyan mértékben, hogy döntést tudjon hozni. A Fővárosi Választási Bizottság úgy értékelte a kérdést, hogy nem elégíti ki a választói egyértelműség követelményét.

A Fővárosi Választási Bizottság a kérdés szeméremsértő tartalmát az egyértelmű megfelelés miatt érdemben nem vizsgálta.

A fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság a kérdés vizsgálata során megállapította, hogy az a népszavazási kérdés hitelesítésének feltételei közül az egyértelműség követelményének nem felel meg, ezért – az Nsztv. 41. §-ban foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint a hitelesítést megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. §-án, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

4. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros vonatkozó önkormányzati rendelete szerinti valamennyi parkolóhelyen, nyílt versenyben ún. „okos” parkolóhelykereső rendszereket hozzanak létre, amelyek alacsonyabb működési költségek mellett segítenek megtalálni a szabad parkolóhelyeket?”

FVI munkatársa: Ismerteti az ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Közgyűlésnek nincs hatásköre a kérdésben, de a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének sem.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság a

4/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán (1016 Budapest, Tigris utca 8/A.; személyi azonosító: 1-800809-7038); magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY BUDAPEST FŐVÁROS VONATKOZÓ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE SZERINTI VALAMENNYI PARKOLÓHELYEN, NYÍLT VERSENYBEN ÚN. „OKOS” PARKOLÓHELYKERESŐ RENDSZEREKET HOZZANAK LÉTRE, AMELYEK ALACSONYABB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK MELLETT SEGÍTENEK MEGTALÁLNI A SZABAD PARKOLÓHELYEKET?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási

Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

A Szervező 2023. január 17. napján, személyesen eljárva, fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal. A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést az Nsztv.-ben foglaltak szerint megvizsgálta.

A benyújtott aláírásgyűjtő ív Nsztv. 41. § (2) bekezdése szerinti vizsgálata körében a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése alapján a választási bizottság a helyi népszavazási kérdést akkor a kérdést akkor hitelesíti, ha az az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel. Ezek a követelmények: a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ügy [Nsztv. 32. § (1) bekezdés], a törvényben meghatározott tiltott tárgykörökkel való ütközés hiánya [Nsztv. 32. § (2) bekezdés], a kérdésnek a választópolgárok, valamint a döntéshozó irányába is fennálló egyértelműsége [Nsztv. 39. § (1) bekezdés], továbbá az, hogy a kérdés ne tartalmazzon szemérem sértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést [Nsztv. 39. § (2) bekezdés]. A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott kérdést ezeknek a követelményeknek a tükrében vizsgálta.

A kérdés tárgya a fővárosi parkolási rendszert érinti, a célja „ún. „okos” parkolóhelykereső rendszerek” létrehozása. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 20. § (1) bekezdése szerint a községi önkormányzat (és így a települési önkormányzatok) köteles ellátni mindazokat a törvényben meghatározott feladatokat, amelyek a helyi lakosság alapvető létfeltételeit, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják. Budapest főváros sajátos közigazgatási beosztására tekintettel a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti feladatmegosztásról az Mötv. külön rendelkezik. Az Mötv. 23. § (3) bekezdése szerint a fővárosi kerületi önkormányzatok – törvény keretei között – önállóan gyakorolják a települési önkormányzatokat megillető valamennyi feladat- és hatáskört, amelyet törvény nem utal a fővárosi önkormányzat kizárólagos feladat- és hatáskörébe. A parkolási közszolgáltatás ellátásáért a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 9/D. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat, vagy az Mötv. 16/A. §-a szerinti szolgáltató (kizárólag e közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, 100%-os

önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, az ilyen gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság, önkormányzati társulás, vagy közterület-felügyelet) felel.

Az Mötv. 23. § (2) bekezdése szerint „a fővárosi önkormányzat látja el - a (4) és (5) bekezdésben szabályozott feladatmegosztás szerint - a főváros egészét, több kerületét, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitszigetet érintő helyi önkormányzati feladatokat.” Az Mötv.-nek a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti feladatmegosztásról szóló a fent idézett rendelkezésében megjelölt két bekezdése a parkolási közszolgáltatásnak csak egyes elemeiről rendelkezik: az Mötv. 23. § (4) bekezdés 10. pontja szerint a Fővárosi Önkormányzat feladata a főváros területén a parkolás feltételrendszerének kialakítása, míg az Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontja szerint a kerületi önkormányzatok feladata a parkolás-üzemeltetés. A fentiek figyelembevételével a fővárosi önkormányzat parkolási közszolgáltatással kapcsolatos feladatköre csak a parkolás feltételrendszerének szabályozására terjed ki, a további feladatok a – települési önkormányzati feladatok ellátásáért felelős – kerületi önkormányzatokat terhelik.

A fentiekre figyelemmel Budapest Főváros Közgyűlése a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendeletet a Kkt. 48. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján alkotta meg. A felhatalmazó rendelkezés alapján – a főváros területére kiterjedő hatállyal – a fővárosi közgyűlés jogosult arra, hogy a fővárosi parkolás feltételrendszerének kialakítását rendeletben szabályozza. A törvény alapján a felhatalmazás egyes konkrét, a parkolással összefüggő kérdések rendezésére – az egyes díjköteles várakozási területek, valamint azok kategória-beosztásának, várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakok, a fizetendő várakozási díj mértékének, a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamának, továbbá a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körének, a kedvezményes várakozási díj mértékének meghatározására – terjed ki. A Kúria Köf.5.009/2020/4. számú határozatában úgy foglalt állást, hogy a Kkt. 48. § (5) bekezdése nem általános felhatalmazást tartalmaz, hanem pontosan meghatározza azt, hogy mely tárgykörök vonatkozásában alkothat a fővárosi közgyűlés önkormányzati rendeletet. A Kkt. 48. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazás tehát nem terjed ki parkolási közszolgáltatás olyan feltételeinek meghatározására, amelyek túlmutatnak a törvény konkrét rendelkezésein.

A benyújtott kérdésben javasolt parkolóhelykereső rendszerek létrehozására és működtetésére vonatkozó önkormányzati rendeleti szabályozás nem szerepel a hivatkozott törvényi felhatalmazások tárgykörei között, így azt a Fővárosi Önkormányzat rendelete nem szabályozhatja.

A kerületi önkormányzatok feladatkörébe tartozó a parkolás-üzemeltetés körébe tartozik a közúti parkolóhelyek és a parkolást szolgáló technikai eszközök (parkolóautomaták, információs táblák stb.) kialakítása, illetve létrehozása, ezek működtetése, karbantartása, felújítása. A javasolt parkolóhelykereső rendszerek a kérdésben megfogalmazottak alapján elősegítik a parkolóhelyek igénybevételét és működtetését, tehát azok a választási bizottság értékelése alapján a parkolási közszolgáltatáshoz, a parkolásüzemeltetés feladatköréhez kapcsolódnak. Mivel az Mötv. és a Kkt. fenti idézett rendelkezései, a Kúria gyakorlatának figyelembevételével a parkolási közszolgáltatás körébe tartozó feladatok túlnyomó többségét, így a parkolás-üzemeltetés feladatát is a kerületi önkormányzatokhoz telepíti, ezért a Fővárosi Önkormányzat parkolási feltételrendszert szabályozó rendelete a törvényi felhatalmazás fentebb jelzett hiányán túl eredeti jogalkotói hatáskörben sem szabályozhatja a kérdéskört. A fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság úgy ítélte meg, a kérdés nem tartozik a Fővárosi Közgyűlés hatáskörébe.

A Fővárosi Választási Bizottság a hatáskör vizsgálatán túl a kérdés egyértelműségét is vizsgálta. A Kúria gyakorlata alapján [pl. a Kúria Knk.IV.38.143/2015/6. számú végzése] a kérdéssel szemben követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni.

A benyújtott kérdésben megfogalmazott „ún. „okos” parkolóhelykereső rendszerek” fordulat mind a választópolgárok, mind a döntéshozó szerv számára felvetheti az egyértelműségi követelmény teljesülését. A kérdés megfogalmazása alapján nem egyértelmű, hogy a felállítandó rendszerek pontosan milyen rendszer szolgáltatást kell, hogy nyújtsanak a felhasználók számára, milyen technikai keretek között kellene működniük,

stb. A választási bizottság álláspontja alapján a kérdés alapján zajló népszavazás esetén a választópolgárok számára nem lenne egyértelmű, milyen új rendszer bevezetéséről döntenek annak előzetes kidolgozása nélkül, a jogalkotónak pedig nem teremtene egyértelmű kereteket a népszavazása eredménye ahhoz, hogy szükséges döntéseket meghozhassa. Ugyanígy, a „nyílt verseny” feltételrendszerének meghatározása és az „alacsonyabb működési költségek” viszonyítási pontjának meghatározása sem egyértelmű a kérdés szövege alapján, a kérdésben foglaltak alapján nem megítélhető, hogy ezen követelmények mikor teljesülhetnek. A fentiek alapján a benyújtott kérdés az egyértelműség követelményének sem felel meg.

A kérdés nem konkrét megfogalmazása miatt felmerülhet az is, hogy a szükséges döntések a tiltott tárgykörök alá esnek. A kérdésben megfogalmazott fejlesztési igény minden bizonnyal költségvetési forrás biztosítását igényelné, amelyhez szükséges lehet a költségvetés módosítása.

A Fővárosi Választási Bizottság a kérdés szeméremsértő tartalmát az egyértelmű megfelelés miatt érdemben nem vizsgálta.

A fentiek alapján a Fővárosi Választási Bizottság a kérdés vizsgálata során megállapította, hogy az a népszavazási kérdés hitelesítésének feltételei közül sem a döntéshozó hatáskörébe tartozás, sem az egyértelműség követelményének nem felel meg, így – az Nsztv. 41. §-ban foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint a hitelesítést megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. §-án, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

5. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a 2022. február 24-e óta Oroszország által Ukrajna sérelmére elkövetett háborús agresszió miatt a Budapest ötödik kerületében található Szabadság téri szovjet emlékművet fekete lepellel takarják le, egészen az ukrán-orosz békeszerződés aláírásának napjáig?”

FVI munkatársa: Ismerteti az ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Közgyűlésnek nincs hatásköre a kérdésben.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság a

5/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán (1016 Budapest, Tigris utca 8/A.; személyi azonosító: 1-800809-7038); magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY a 2022. február 24-e óta Oroszország által Ukrajna sérelmére elkövetett háborús agresszió miatt a Budapest ötödik kerületében található Szabadság téri szovjet emlékművet fekete lepellel takarják le, egészen az ukrán-orosz békeszerződés aláírásának napjáig?” fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

Szervező 2023. január 17. napján, személyesen eljárva, fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal. A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

A helyi népszavazásra vonatkozó alapvető szabályt már az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése is rögzíti, amely szerint kizárólag a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet helyi népszavazást tartani, törvényben meghatározottak szerint.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

- a) a költségvetésről és zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának kimondásáról.

Az Nsztv. 34. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

Az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséből következő további követelmény, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha

igen, milyen döntés meghozatalára köteles. Az Nsztv. 39. § (2) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szemérem sértő vagy más módon megbotránkozató kifejezést.

Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése a hatálya alá tartozó eljárásokra – így a területi szintű helyi népszavazási kezdeményezés valamennyi eljárási szakaszára is – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét is alkalmazni rendeli, az Nsztv.-ben foglalt eltérésekkel.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést a fent ismertetett követelmények szerint vette vizsgálat alá.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló – a Magyar Közlönyben 2016. június 28-án kihirdetett (93. szám) és jelenleg is hatályos 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza

A továbbiakban a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Választási Bizottságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az ügy a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik-e, nem ütközik-e tiltott tárgykörbe, és a kérdés megfogalmazása egyértelmű-e.

A Fővárosi Választási Bizottság a hatáskör vizsgálata során megállapította, hogy a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között 1995-ben megállapodás jött létre a háborúban elesett katonák és polgári áldozatok emlékének megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről (a továbbiakban: Megállapodás). A Megállapodást 1995. március 6-án írták alá Moszkvában, kihirdetésére a 104/1996. (VII. 16.) Korm. rendelettel került sor. A Megállapodás szövegét a kormányrendelet 2. §-a tartalmazza.

A Megállapodás bevezető része rögzíti, hogy a katonáknak, a hadifoglyoknak és más személyeknek, akik az I. és II. világháborúban, valamint a háborút követő időszakban elesettek, vagy meghaltak, joguk van méltó sírhelyre, amelyek kialakítását és gondozását – a háború áldozatainak védelmére vonatkozó, Genfben, 1949. augusztus 12-én kötött Egyezmények és azok 1977. évi kiegészítő Jegyzőkönyvei alapján, valamint más nemzetközi emberi jogi normák szerint – megfelelő módon kell biztosítani.

A Megállapodás hatálya az 1. Cikk b) pontja alapján kiterjed az elesett orosz katonák Magyar Köztársaság területén található temetkezési helyeire, beleértve a temetőket, temetőparcellákat, valamint emlékműveket és más kegyeleti létesítményeket is.

A 2. Cikk 4. pontja szerint a Felek biztosítják a Magyar Köztársaság és az Oroszországi Föderáció területén levő, orosz, illetve magyar katonai temetkezési helyek, beleértve az emlékművek és más kegyeleti létesítmények védelmét és korlátlan időre szóló megőrzésük jogát.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Budapest V. kerület Szabadság téri szovjet emlékmű, amelynek tulajdonosa a Fővárosi Önkormányzat, mint kegyeleti hely a Megállapodás hatálya alá tartozik. Erre a megállapításra jutott korábban a Kúria is az emlékművel kapcsolatos büntetőeljárással összefüggésben hozott B.24/2012. számú elvi határozatában. A Szabadság téri szovjet emlékművet a Fővárosi Választási Iroda rendelkezésére bocsátott, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeum által Budapest főváros közigazgatási területén nyilvántartott magyar és nemzetközi temetési helyek (hadisírok, háborús elesettek nyughelyei) és az ezekkel összefüggő katonai emlékművek és emlékhelyek jegyzéke is tartalmazza.

Fentiek alapján megállapítható tehát, hogy a Magyar Köztársaság Kormányának szerződésben vállalt kötelezettsége a Budapest V. kerület Szabadság téri szovjet emlékmű védelme, megőrzése, valamint a Megállapodás 2. Cikk 5. pontja alapján annak biztosítása, hogy a diplomáciai testület tagjai, az elesett orosz

katonák rokonai, valamint más egyének és szervezett csoportok az emlékművet meglátogathassák a kegyelet lerovása céljából.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította továbbá, hogy az emlékművel kapcsolatos bármilyen tevékenység, így annak fekete lepellel történő letakarására is kizárólag a Megállapodást kötő felek elhatározásával, a Megállapodás esetleges módosításával vagy felmondásával kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy a Megállapodásban a Fővárosi Önkormányzat nem vett részt szerződő félként – az a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között jött létre –, így annak esetleges, a Szabadság téri emlékművet érintő módosításáról vagy felmondásáról is kizárólag a felek dönthetnek.

Az előzőekben kifejtettek alapján a Szabadság téri szovjet emlékmű fekete lepellel történő letakarásáról szóló döntés meghozatala nem tartozik a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe.

Megjegyzi ezen felül a Fővárosi Választási Bizottság, hogy az emlékmű lepellel történő letakarása olyan állapotot eredményezne, amelynek következtében lehetetlenné válna az emlékmű megtekintése, ezáltal nem teljesülne a Megállapodásban vállalt azon kötelezettség, amely szerint az érintettek számára a kegyelet lerovásának lehetőségét biztosítani kell.

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben meghatározott feltételeknek, ezért – az Nsztv. 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 34. § (2) bekezdésén, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 40. § (1) bekezdésén, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

6. Döntés a dr. Keresztény Zoltán magánszemély által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a Fővárosi Közgyűlés hirdessen nyílt pályázatot a „Nemzeti- és Társadalmi Megbékélés” emlékművének megalkotására, amelyet aztán a Budapest ötödik kerületében található Szabadság téren állítanának fel?”

FVI munkatársa: Ismerteti az ügyet.

Hozzászólók: –

Elnök: A kérdés hitelesítésének megtagadását bocsátja szavazásra, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Közgyűlésnek nincs hatásköre a kérdésben, de a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének sem.

(Szavazás)

A Fővárosi Választási Bizottság a

6/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán (1016 Budapest, Tigris utca 8/A.; személyi azonosító: 1-800809-7038); magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY A FŐVÁROSI KÖZGYŰLÉS HIRDESSEN NYÍLT PÁLYÁZATOT A „NEMZETI- ÉS TÁRSADALMI MEGBÉKÉLÉS” EMLÉKMŰVÉNEK MEGALKOTÁSÁRA, AMELYET AZTÁN A BUDAPEST ÖTÖDIK KERÜLETÉBEN TALÁLHATÓ SZABADSÁG TÉREN ÁLLÍTANÁNAK FEL?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

Szervező 2023. január 17. napján, személyesen eljárva, fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal. A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

A helyi népszavazásra vonatkozó alapvető szabályt már az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése is rögzíti, amely szerint kizárólag a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet helyi népszavazást tartani, törvényben meghatározottak szerint.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

- a) a költségvetésről és zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának kimondásáról.

Az Nsztv. 34. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

Az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséből következő további követelmény, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. Az Nsztv. 39. § (2) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szemérem sértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.

Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése a hatálya alá tartozó eljárásokra – így a területi szintű helyi népszavazási kezdeményezés valamennyi eljárási szakaszára is – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét is alkalmazni rendeli, az Nsztv.-ben foglalt eltérésekkel.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést a fent ismertetett követelmények szerint vette vizsgálat alá.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló – a Magyar Közlönyben 2016. június 28-án kihirdetett (93. szám) és jelenleg is hatályos 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza

A továbbiakban a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Választási Bizottságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az ügy a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik-e, nem ütközik-e tiltott tárgykörbe, és a kérdés megfogalmazása egyértelmű-e.

A Fővárosi Választási Bizottság a hatáskör vizsgálata során a következőket állapította meg.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 8. pontja alapján a köztéri szobor, műalkotás állítása a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: hatásköri törvény) 109. § (1) bekezdése szerint művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának képviselőtestülete, Budapesten fővárosi tulajdonú közterület vagy épület esetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, a kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterület vagy épület esetében a kerületi önkormányzat képviselőtestülete dönt, és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról.

A helyi népszavazásra javasolt kérdés egy művészeti alkotás, úgynevezett Nemzeti és Társadalmi Megbékélés emlékművének megalkotására vonatkozó nyílt pályázat kiírására és az elkészült alkotás Budapest V. kerület Szabadság téren történő elhelyezésére irányul. Eredményes és érvényes népszavazás esetén a Fővárosi Közgyűlésnek arról kellene döntést hoznia, hogy nyílt pályázatot hirdet az emlékmű megalkotására, valamint arról, hogy a nyertes pályázó által elkészített alkotást Budapest V. kerület Szabadság téren helyezi el. A Budapest V. kerület Szabadság tér a Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Főosztálya által vezetett ingatlannyilvántartásban a 24747/1 és a 24747/2 helyrajzi számon szerepel. A Fővárosi Választási Iroda 2023. január 31-én beszerezte a két helyrajzi számhoz tartozó tulajdoni lapok másolatát. A tulajdoni lapok szerint mindkét ingatlanrész, így a teljes Szabadság tér kizárólagos tulajdonosa Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata. Következésképpen a hatásköri törvény hivatkozott 109. § (1) bekezdése alapján az emlékmű V. kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületen történő elhelyezéséről szóló döntés nem tartozik a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe, a döntés meghozatalára Belváros-Lipótváros Önkormányzata Képviselő-testülete jogosult.

Mindezekon túlmenően a Főváros Választási Bizottság rámutat arra is, hogy a kérdés nem felel meg a Nsztv. 39. § (1) bekezdésében megfogalmazott egyértelműségi követelménynek sem.

A választópolgári egyértelműséget vizsgálva megállapítható, hogy a választópolgárok számára nem feltétlenül egyértelmű, hogy pontosan mit jelent a kérdésben említett „nyílt pályázat” megfogalmazás. Mint ahogy azt a

Kúria számos eseti döntésében megjelenő, következetes joggyakorlata is mutatja, a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, ha nem lehet biztosan megállapítani azt, hogy a kérdés által használt fogalomrendszer a kérdésről szavazó átlagosan tájékozott választópolgárok számára világos és érthető-e. A választópolgári egyértelműség akkor valósul meg, ha a választópolgárok átlátják a kérdés jelentőségét, lényegét és következményeit, ezáltal tudatosan és átgondoltan tudják jogukat a szavazataik leadása útján gyakorolni (Knk.IV.38.010/2015/2., Knk.IV.37.132/2016/4., Knk.IV.37.458/2015/3., Kvk.37.300/2012/2., Knk.IV.37.356/2015/2., KDG2017.181.). Bár a „nyílt pályázat” szóösszetétel jogszabályok által is használt kifejezés, azonban a jogi szabatoság nem minden esetben eredményezi a hétköznapi értelemben vett közérthetőséget.

Ugyanakkor nem érvényesül az ügynevezett jogalkotói egyértelműség sem, ugyanis a kérdés megfogalmazása nem teszi egyértelművé a döntéshozó számára, hogy eredményes és érvényes népszavazás esetén milyen döntést kell hoznia.

Nem derül ki a kérdésből a döntéshozó számára, hogy díjazásos vagy díjazás nélküli pályázatot írjon-e ki a testület, mint ahogy a Nemzeti és Társadalmi Megbékélés emlékművének megjelenési formája sem: szobor, szoborcsoport, emléktábla stb. Ezen információk hiányában nem állapítható meg az emlékmű megtervezésének, megalkotásának és elhelyezésének forrásigénye. Megjegyzi a Fővárosi Választási Bizottság, hogy a Budapest Főváros Önkormányzata 2023. évi összevont költségvetéséről szóló 46/2022. (XII. 22.) önkormányzati rendelet jelenleg nem biztosít forrást új emlékmű megalkotására, ezért egy erre irányuló pályázat lebonyolítására csak a hatályos költségvetési rendelet módosítása és a források átcsoportosítása mellett lenne lehetőség. Ugyanakkor a 2022. tavaszán a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott „*Budapest Főváros Önkormányzata Köztéri Művészeti Konceptiója 2022-2025*” című dokumentum alapvetésében rögzíti, hogy jelenleg a fővárosban, különösen a belső kerületekben, olyan szoborsűrűség tapasztalható, amelyet tovább bővíteni nem javasolt állandó szobrokkal, sokkal inkább az efemer típusú, kortárs szemléletű, használható, helyspecifikus, a közönséget bevonó művek létrejöttének a támogatása kívánatos.

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben meghatározott feltételeknek, ezért – az Nsztv. 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 34. § (2) bekezdésén, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 40. § (1) bekezdésén, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Elnök: Az ülést 09.25 órakor berekeszti.

K. m. f.

dr. Schrödel Norbert s.k.
a Fővárosi Választási Iroda
vezetőhelyettese

dr. Temesi István s.k.
Fővárosi Választási Bizottság
elnök